

Poročilo o sprejetih zadevah na sejah senata Komisije v oktobru 2021

V mesecu oktobru 2021 je senat Komisije za preprečevanje korupcije (Komisija) v sestavi dr. Robert Šumi (predsednik), Simon Savski (namestnik predsednika) in mag. Uroš Novak (namestnik predsednika) na 4 rednih sejah obravnaval 17 zadev in opravil razgovor z dvema osebama. V okviru obravnavanih zadev Komisija v nadaljevanju posebej izpostavlja naslednje zadeve s področja izvajanja določb Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije (ZIntPK):

1. Sum kršitev iz pristojnosti Komisije v Domu upokojencev Ptuj

Komisija je v letu 2021 na podlagi prejete prijave začela s postopkom predhodnega preizkusa zaradi suma nepravilnosti izdajanja potrdil o opravljeni obvezni praksi slušateljev določene izobraževalne ustanove, ki je preko Ljudske univerze Rogaška Slatina izvajala program v Domu upokojencev Ptuj. Ker v okviru postopkov obravnavane zadeve ni zaznala kršitev določil ZIntPK, je postopek ustavila. Zaradi zaznanih korupcijskih tveganj pa je Ljudski univerzi Rogaška Slatina in Domu upokojencev Ptuj priporočila, naj ne podpisujejo potrdil o opravljeni obvezni praksi vnaprej in naj vzpostavijo tak način evidentiranja opravljane obvezne prakse, ki bo transparenten, sledljiv in preverljiv.

Senat Komisije je na 44. seji, dne 7. 10. 2021, sprejel naslednje sklepe:

- postopek se ustavi,
- javnemu zavodu se izdajo priporočila,
- javnemu zavodu se predlaga preučitev opredeljenih tveganj v okviru Načrta integritete in opredelitev do identificiranih tveganj,
- prijavo se v informacijo odstopi Inšpekciji za šolstvo.

2. Kršitev določb o nasprotju interesov pri uradni osebi Občine Piran

Komisija je v letu 2020 na podlagi prejete prijave začela s postopkom zaradi suma kršitve določb o nasprotju interesov uradne osebe Občine Piran. Na osnovi v okviru postopkov obravnave pridobljene relevantne dokumentacije in informacij, vključno z izjasnitvijo obravnavane osebe, je Komisija ugotovila, da se je uradna znašla v okoliščinah, ki ustvarjajo videz nasprotja interesov, ki vpliva na nepristransko in objektivno opravljanje njenih javnih nalog, in ni storila vsega, da se mu izogne, s čimer je ravnala v nasprotju z določbami 37. člena ZIntPK. Prav tako o navedenih okoliščinah ni predhodno pisno obveščala svojega predstojnika, s čimer je podan sum kršitve določb 38. člena ZIntPK, zato je Komisija pooblaščenim uradni osebi predlagala preučitev uvedbe prekrškovnega postopka.

Senat Komisije je na 44. seji, dne 7. 10. 2021, sprejel naslednje sklepe:

- sprejmejo se Ugotovitve o konkretnem primeru, ki se s pravnim poukom vročijo obravnavanim osebam,
- zaradi suma kršitve določb ZIntPK se preuči možnost uvedbe postopka o prekršku,
- prijavitelja se obvesti o zaključku postopka.

3. Zahtevek za revizijo javnega naročila NIJZ

Komisija je v letu 2021 prejela prijavo v zvezi z javnim naročilom profesionalnih klicnih centrov za iskanje kontaktov epidemiološkega poizvedovanja SARS-CoV-2, ki ga je objavil Nacionalni inštitut za javno zdravje (v nadaljevanju: NIJZ). V okviru predhodnega preizkusa je Komisija pridobila pojasnila in dokumentacijo NIJZ. Ker je ugotovila znake kršitev predpisov iz pristojnosti drugih organov, je na pristojni organ, Državno revizijsko komisijo,

septembra podala predlog za uvedbo postopka o prekršku zoper pravno osebo in odgovorno osebo pravne osebe, postopek pred Komisijo pa ustavila. Naknadno je bila Komisija seznanjena z novimi relevantnimi dejstvi in okoliščinami, zato je postopek obnovila in kot zagovornik javnega interesa v skladu s 14. členom Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja na NIJZ vložila zahtevek za revizijo javnega naročila, saj je ocenila, da je naročnik z izbiro postopka pogajanj brez predhodne objave po točki č prvega odstavka 46. člena ZJN-3 kršil javnonaročniško zakonodajo, saj za tak postopek ni imel izkazanih utemeljenih razlogov. Ker tak postopek ni garant gospodarni porabi javnih sredstev, izrazito odstopa od zahteve po transparentnosti javnega naročanja in ne zagotavlja odprtega konkurenčnega boja ponudnikov, je s tem posegel v javno varnost v najširšem pomenu te besede, saj vsi zainteresirani gospodarski subjekti niso imeli možnosti oddati ponudbe.

Senat Komisije je na 44. seji, dne 7. 10. 2021, sprejel naslednja sklepa:

- postopek se obnovi,
- predlog za revizijo se posreduje določenemu državnemu organu.

4. Presoja vključitve protikorupcijske klavzule MORS

Komisija je obravnavala zahtevo Ministrstva RS za obrambo (v nadaljevanju: MORS), da se mu dovoli sklenitev medvladnega sporazuma z Vlado Republike Italije oziroma Ministrstvom za obrambo Republike Italije, in sicer za nakup taktičnega transportnega letala Spartan C-27J, brez vključitve protikorupcijske klavzule, kot to zahteva drugi odstavek 14. člena ZIntPK. Na podlagi preučitve okoliščin in zakonodaje je Komisija izdala dovoljenja za sklenitev sporazuma brez protikorupcijske klavzule zavrnila. Kot je pojasnjeno v obrazložitvi odločbe, v skladu s sistemskim pojasnilom Komisije velja dolžnost vključitve protikorupcijske klavzule ne glede na statusno obliko ponudnika in velja tudi v primerih, ko je pogodbeni stranka iz javnega sektorja ustanoviteljsko ali lastniško povezana z drugo stranko ali ko so vse pogodbene stranke iz javnega sektorja. Samo dejstvo, da so v posel vpeti zgolj vladni predstavniki, namreč ne izključuje obstoja korupcijskih tveganj. Hkrati je iz osnutka izvedbenega dogovora izhajalo, da se ta izvaja v skladu z nacionalno zakonodajo obeh držav in mednarodno zakonodajo (vključno z obveznostmi, ki izhajajo iz članstva obeh držav članic v Evropski uniji), kar pomeni, da ne obstajajo pravne ovire za vključitev protikorupcijske klavzule v predmetni sporazum. Komisija je tako ugotovila, da ne obstajajo objektivne okoliščine, ki onemogočajo sklenitev pogodbe s protikorupcijsko klavzulo, zato dovoljenja za to ni izdala. Pri tem je tudi izpostavila, da institut protikorupcijske klavzule sodi med ukrepe za preprečevanje koruptivnih ravnanj, in sicer pogodbeni stranki s podpisom potrđita, da se zavedata, kakšne bodo posledice morebitnega koruptivnega ozadja sklenitve pogodbe, hkrati pa sta izrecno seznanjeni s tem, katerih ravnanj se morata pri sklepanju pogodbe strogo vzdržati. Pri tem vključitev protikorupcijske klavzule v pogodbo primarno zasleduje edukativen cilj in ima v tem segmentu tudi pomemben simbolni pomen.

Senat Komisije je na 44. seji, dne 7. 10. 2021, sprejel naslednji sklep:

- izda se odločba, s katero se ne dovoli sklenitev pogodbe brez protikorupcijske klavzule.

5. Sum korupcije v DUTB

Komisija je v letu 2018 na podlagi medijskih objav na lastno pobudo začela postopek zaradi suma korupcije pri prodaji nepremičnin določene družbe s strani Družbe za upravljanje terjatev d. d. (v nadaljevanju: DUTB). V predhodnem preizkusu prijave je pridobila pojasnila in dokumentacijo DUTB, Specializiranega državnega tožilstva ter Ministrstva za finance. Na podlagi zbrane dokumentacije je ugotovila, da so pristojni organi tako v okviru DUTB kot tudi zunanji organi že preverili morebitne civilnopravne, delovnopravne in tudi kazensko pravne kršitve v zadevi, kar pomeni, da so postopki pred pristojnimi organi že potekali in da ni zadostnih razlogov za ponoven

oziroma ločen postopek pred Komisijo. Ker Komisija v okviru postopkov obravnavane zadeve ni zaznala kršitev določil ZIntPK, je postopek ustavila.

Senat Komisije je na 45. seji, dne 18. 10. 2021, sprejel naslednja sklepa:

- postopek pred Komisijo se s sklepom ustavi, ker v obravnavani zadevi glede na zbrane podatke ni mogoče potrditi obstoja kršitev iz pristojnosti Komisije,
- sprejete ugotovitve se posredujejo Preiskovalni komisiji o ugotavljanju zlorab in negospodarskega ravnanja v DUTB.

6. Korupcijska tveganja pri postopkih izbire direktorja NPU

Komisija je v letu 2020 na podlagi prejete prijave začela s postopkom zaradi očitkov o domnevnih nepravilnosti pri imenovanju direktorja Nacionalnega preiskovalnega urada (v nadaljevanju: NPU) z namenom omogočanja kandidature določeni uslužbenki NPU. V okviru obravnave prijave je Komisija pridobila pojasnila in dokumentacijo Ministrstva za notranje zadeve glede pogojev za zasedbo delovnega mesta direktorja NPU.

V postopku obravnave je ugotovila, da očitki o uvrstitvi določene osebe v plačni razred predstavljajo relevantne informacije iz pristojnosti Inšpekcije za sistem javnih uslužbencev, zato je prijavo in ugotovitve v tem delu odstopila v pristojno obravnavo navedenemu inšpekcijskemu organu. Kršitev iz svojih pristojnosti ni ugotovila, zato je postopek ustavila.

Komisija je tudi zaznala določena korupcijska tveganja, povezana z objavami javnih natečajev za direktorja NPU. Ker je bil dne 20. 10. 2021 sprejet Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o organiziranosti in delu v policiji, ki med drugim črta vsebino 49. člena ZODPol, kar pomeni, da ni več predviden poseben postopek imenovanja in razrešitve direktorja NPU, zaznana tveganja kot tudi predvidena priporočila niso več relevantna.

Ob navedenem je Komisija ugotovila, da je Ministrstvo za notranje zadeve kot pripravljavec zakona dne 15. 12. 2020 posredovalo predlog ZODPol-G Policijskemu sindikatu Slovenije, Sindikatu policistov Slovenije in Informacijskemu pooblaščenču. Predlog zakona Komisija ni bil poslan v pregled. ZIntPK v tretjem odstavku 12. člena določa, da v zvezi z uresničevanjem naloge iz dvanajste alineje prvega odstavka tega člena pripravljavci zakonov in drugih predpisov Komisiji posredujejo predloge zakonov in drugih predpisov najkasneje v času, ko poteka medresorsko usklajevanje. Dvanajsta alineja prvega odstavka 12. člena ZIntPK določa, da Komisija sodeluje s pristojnimi državnimi organi pri pripravi predpisov s področja preprečevanja korupcije, spremlja uresničevanje teh predpisov ter daje pobude za njihove spremembe in dopolnitve ter daje mnenja o ustreznosti določb predlogov zakonov in podzakonskih aktov z vidika predpisov, ki urejajo področje integritete in preprečevanja korupcije. Komisija bo Ministrstvo za notranje zadeve opomnila na spoštovanje zakonskih obveznosti.

Senat Komisije je na 45. seji, dne 18. 10. 2021, sprejel naslednje sklepe:

- prijavo v delu, ki se nanaša na povišanje plače določeni uslužbenki, se odstopi v pristojno obravnavo Inšpekciji za sistem javnih uslužbencev,
- v zvezi z zaznanimi korupcijskimi tveganji se Policiji izda priporočila,
- postopek pred Komisijo se s sklepom ustavi.

7. Sum kršitve ZIntPK na računskem sodišču

Komisija je v letu 2021 na podlagi predloga Odbora za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo Državnega zbora Republike Slovenije začela postopek v zvezi z zamenjavo pristojnega namestnika računskega sodišča v reviziji nabav zaščitne opreme. V okviru predhodnega preizkusa je Komisija pridobila pojasnila računskega sodišča, prvega namestnika predsednika računskega sodišča in pristojne vrhovne državne revizorke ter preučila relevantno zakonodajo s področja delovanja računskega sodišča. Na podlagi pridobljene dokumentacije Komisija ni potrdila kršitev, saj ima predsednik računskega sodišča v skladu s Poslovnikom Računskega sodišča RS (v nadaljevanju: Poslovnik) pristojnost, da za posamezen revizijski primer pooblasti ali prvega ali drugega namestnika. S tem uresničuje svoje zakonske pristojnosti, ki mu jih kot generalnemu državnemu revizorju določa 12. člen Zakona o računskem sodišču. Če je to potrebno oziroma utemeljeno, pa lahko dodeljeno pooblastilo tudi odvzame. To je v odgovoru Komisiji potrdil tudi prvi namestnik predsednika računskega sodišča, ki je hkrati zapisal, da je odločitev predsednika računskega sodišča v celoti spoštoval, saj je to bistvenega pomena za uspešno delovanje računskega sodišča. Prav tako iz pojasnil, ki jih je zbrala Komisija, izhaja, da v konkretnem primeru pri opredelitvi roka za podajo soglasja/nesoglasja pristojnega namestnika k reviziji ni šlo za precedens, ki bi odstopal od običajne prakse.

Je pa Komisija v normativni ureditvi postopkov na računskem sodišču zaznala tveganja za nastanek kršitev iz pristojnosti Komisije. Računskemu sodišču je zato priporočila, da v svojem Poslovniku podrobneje uredi posamezne faze revizijskega postopka, ki so zdaj urejene v posameznih smernicah, po mnenju Komisije pa bi bilo bolje, da bi bile urejene v hierarhično višjem in pravno zavezujočem aktu, kar je Poslovnik. Prav tako je Komisija računskemu sodišču priporočila, da v Poslovniku natančneje uredi vlogo pristojnega namestnika v postopku izdaje soglasja/nesoglasja k osnutku revizijskega poročila in določi časovnico posamezne faze ter predpiše postopek in kriterije zamenjave pristojnega namestnika v posameznem revizijskem postopku.

Senat Komisije je na 45. seji, dne 18. 10. 2021, sprejel naslednja sklepa:

- postopek se ustavi,
- sprejete ugotovitve se posredujejo pristojni preiskovalni komisiji državnega zbora.

Zaključeni postopki, o začetku katerih je bila javnost že seznanjena

1. Kršitev integritete nekdanjega državnega sekretarja na MGRT

Komisija je v letu 2020 na podlagi objav v medijih, prejetih prijav in javnega razkritja podatkov pridobila informacije o sumih kršitev ter izvedla tematski nadzor v Zavodu Republike Slovenije za blagovne rezerve (ZRSBR) in drugih subjektih javnega sektorja, ki so izvajali nabavo zaščitne opreme, potrebne pri obvladovanju širjenja nalezljive bolezni COVID-19. V okviru tematskega nadzora je Komisija pridobila vso relevantno dokumentacijo, podatke in pojasnila ZRSBR, Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo (MGRT) in prijaviteljev.

V konkretnem primeru je Komisija ugotovila, da je marca in aprila 2020 tedanji državni sekretar na MGRT Aleš Cantarutti v povezavi z naročili zaščitne opreme pri družbi MEDICOP z več dejanji neutemeljeno posegal v delo Zavoda RS za blagovne rezerve, privilegiral točno določenega ponudnika ter s tem omogočil neenakopravno obravnavo ponudnikov. S tem je tedanji državni sekretar kršil 17. člen Zakona o državni upravi in prekoračil svoje pristojnosti ter s tem ravnal v nasprotju s pričakovanim delovanjem in odgovornostjo državnega sekretarja, kar predstavlja kršitev integritete.

Komisija je o že drugih pravnomočnih ugotovitvah o kršitvi integritete nekdanjega državnega sekretarja na MGRT Aleša Cantaruttija v povezavi z njegovim ravnanjem pri nabavah zaščitne opreme obvestila medije in jih objavila na svoji spletni strani: <https://www.kpk-rs.si/blog/2021/10/21/druge-ugotovitve-o-kršitvi-integritete-nekdanjega-drzavnega-sekretarja-mgrrt/>.

2. Kršitev integritete župana Občine Log – Dragomer

Komisija je v letu 2018 začela s postopkom zaradi suma kršitve integritete javnega sektorja skladno z ZIntPK pri ravnanju župana Občine Log – Dragomer Mirana Stanovnika. Ugotovila je, da je župan kršil integriteto, saj je kot fizična oseba zasebno pooblastil določeno odvetniško družbo, ki je v istem času opravljala storitve za Občino Log – Dragomer. To pomeni, da je odvetniška družba na eni strani branila interese subjekta javnega sektorja (občine), torej javni interes, hkrati pa tudi zasebni interes odgovorne osebe te občine, ki se je v določenih postopkih znašel, ker je sledil zasebnim interesom opravljanja pridobitne dejavnosti. Takšno ravnanje predstavlja tveganje za nastanek nasprotja interesov in je zato v nasprotju s pričakovano integriteto funkcije, kot jo opredeljuje 3. točka 4. člena ZIntPK.

Komisija je o drugih ugotovitvah o kršitvi integritete župana Občine Log – Dragomer, ki jih je potrdilo tudi sodišče, obvestila medije in jih objavila na svoji spletni strani: <https://www.kpk-rs.si/blog/2021/10/15/krsitev-integritete-zupana-obcine-log-dragomer-potrdilo-tudi-sodisce/>.

3. Kršitev integritete župana Občine Izola

Komisija je v letu 2020 začela s postopkom zaradi suma kršitve integritete javnega sektorja skladno z ZIntPK pri ravnanju župana Občine Izola Danila Markočiča v povezavi z urejanjem rezervacije in nočitev za tedanje ministrico za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in druge osebe. Komisija je ugotovila kršitev integritete, saj je župan v postopku, ki ga je Komisija vodila v zvezi z urejanjem nastanitve nekdanje ministrice za kmetijstvo, Komisiji podal neresnične informacije. Takšno ravnanje predstavlja ravnanje v nasprotju s pričakovanim delovanjem in odgovornostjo uradne osebe in s tem kršitev integritete, kot jo opredeljuje 3. točka 4. člena ZIntPK.

Z namenom ozaveščanja in vzpostavitve ustreznih standardov v delovanju funkcionarjev in drugih uradnih oseb je Komisija o Ugotovitvah o konkretnem primeru v celoti, kot to določa 6. odstavek 11. člena ZIntPK, obvestila medije in jih objavila na svoji spletni strani: <https://www.kpk-rs.si/blog/2021/10/13/krsitev-integritete-zupana-obcine-izola/>.

Prekrškovna statistika

1. Uvedeni prekrškovni postopki: 1

Področje	število
Nasprotje interesov	1
Skupno število uvedenih prekrškovnih postopkov	1

2. Izdane odločbe o prekršku: 0

3. Izrečena opozorila po ZP-1: 1

Področje	število
Nasprotje interesov	1
Skupno število izrečenih opozoril	1